

Abenomics

บองจริงหรือไฟไหม้ฟาง

รับลอสส์ เลิศในลัตซ์

คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

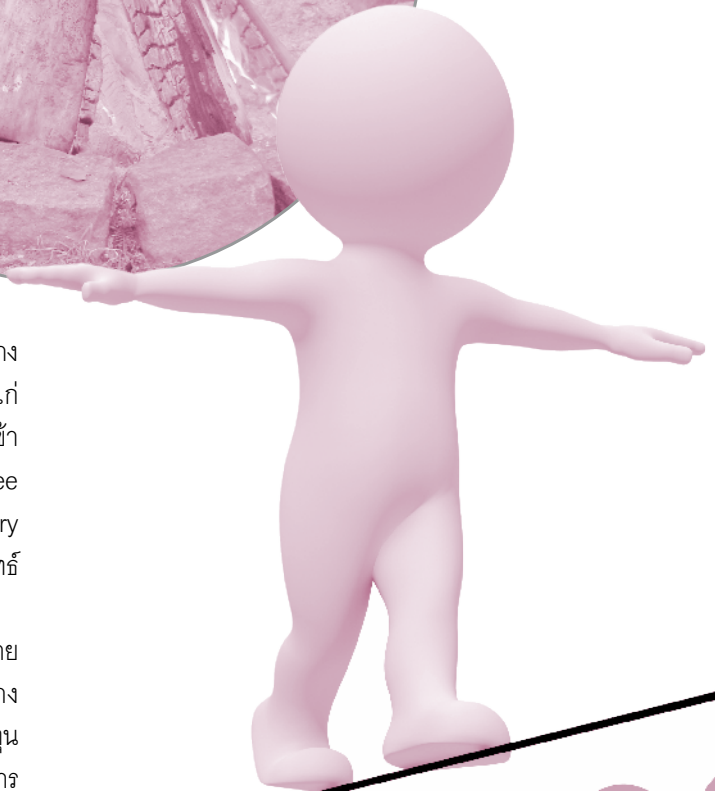
E-mail: orbusiness@hotmail.com

เมื่อ กล่าวถึงคำว่า Abenomics แล้ว หลายคนอาจจะยังไม่คุ้นเคย คำนี้ เป็นคำที่มาจาก Abe (นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นปัจจุบัน) กับคำว่า Economics นั่นคือ **นโยบายเศรษฐกิจของนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นปัจจุบัน** เป็นที่จับตาดูว่า จะเป็นของจริงที่จะทำให้เศรษฐกิจของญี่ปุ่นฟื้นตัวอย่างจริงจังหรือเพียงแคเป็นสโลแกนทางการเมืองในการเลือกตั้งแล้วมอดไปเป็นไฟไหม้ฟาง

ก็ปรากฏว่าผลลัพธ์หนึ่งที่เกิดขึ้นก็คือ เงินเยนอ่อนตัวลงอย่างรวดเร็ว จากประมาณ 80 เยน เป็น 95 เยน สร้างความตื่นเตนให้แก่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกอย่างมาก (แต่ก็มีผลกระทบต่อผู้นำเข้าเช่นเดียวกัน) แนวนโยบายหลักของ Abenomics นี้ เรียกกันว่า Three arrows (ลูกดอก 3 ดอก) ได้แก่ 1. นโยบายทางการเงิน (Monetary expansion) 2. นโยบายทางการคลัง (Fiscal flexibility) และ 3. กลยุทธ์การเจริญเติบโต (Growth strategy)

นโยบายทางการเงินนั้น ประกอบด้วย 1. การกำหนดเป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation) ที่ 2% 2. การสนับสนุนทางการเงินอย่างต่อเนื่อง 3. จัดตั้งกองทุนลงทุนในพันธบัตรต่างประเทศ โดยการลงทุนร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชน เป้าหมายของนโยบายการเงินนี้ คือ การผลักดันให้เงินเยนอ่อนตัวต่อไปเรื่อยๆ ทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น รวมทั้งการควบคุมการเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาว ส่งผลให้ราคาดัชนีสูงขึ้นได้

ส่วนนโยบายการคลังนั้น ประกอบด้วย 1. การสร้างความแข็งแกร่งให้กับโครงการสาธารณะประโยชน์ที่ส่งผลลัพธ์ในทันที เช่น การฟื้นฟูภัยธรรมชาติ 2. ฟื้นฟูโครงสร้างสาธารณะ (Infrastructure)

BUSINESS

และการป้องกันสาธารณภัย ที่มีความหวังในอนาคต โครงการเหล่านี้สร้างให้เกิดการลงทุนสาธารณะเพิ่มขึ้น เป็นส่วนหนึ่งทำให้อุปสงค์เพิ่มสูงขึ้นได้ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มขยายขึ้นภาคบริการ (คล้ายกับภาคอุตสาหกรรม) ซึ่งจะช่วยให้อุตสาหกรรมมีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น ชดเชยกับการลงทุนที่ต้องเพิ่มขึ้น

ทางด้านกลยุทธ์การเจริญเติบโต นั้น ประกอบด้วย 1. การส่งเสริมการบุกเบิกสาขาที่จะเจริญเติบโตใหม่ๆ 2. การผ่อนปรนกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้มีการลงทุนทางด้านนวัตกรรมเพิ่มมากขึ้น และ 3. การเข้าร่วม TPP (Tran Pacific Partnership) อย่างจริงจัง กลยุทธ์นี้ทำให้เกิดการเติบโตของบริษัทธุรกิจในอนาคต รวมทั้งการเสริมสร้างอุตสาหกรรมใหม่ๆ และยังมีส่วนทำให้การส่งออกขยายตัวขึ้น

จากนโยบาย Three Arrows นี้ทำให้เกิดวัฏจักรทางเศรษฐกิจและธุรกิจขึ้นใหม่ เกิดการบริโภคมากขึ้น นั่นคือ มีอุปสงค์ (demand) ที่สูงขึ้น จากนั้นก็จะส่งผลให้มีการลงทุนต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ผลของการลงทุนทำให้มีการผลิตเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีการผลิตเพิ่มมากขึ้น ทำให้ธุรกิจอุตสาหกรรมมีกำไรมากขึ้น ส่งผลให้ค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น แล้วก็ย้อนกลับไปสู่การบริโภคที่มากขึ้น วัฏจักรที่ว่านี้จะทำให้ญี่ปุ่นหลุดพ้นจากภาวะเงินฝืดที่เป็นมาเวลานานได้

อย่างไรก็ตาม ก็มีภาววิพากษ์วิจารณ์ว่า กรณี Abenomics ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง นั่นคือ ทำให้เงินเยนอ่อนตัวในแนวโน้มที่ไม่ดี ทำให้สินค้านำเข้ามีราคาสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกัน การเข้าซื้อพันธบัตรทำให้ต้องใช้เงินจำนวนมาก หากพันธบัตรขายไม่ออก ก็ทำให้ราคาตกต่ำ ในขณะที่เดียวกันการขึ้นภาษีบริโภคก็ไม่สามารถทำได้ง่ายๆ ในระยะเวลาที่เรียวนัก ในอีกด้านหนึ่งหากกลยุทธ์การเจริญเติบโตไม่สามารถปฏิบัติได้จริง มีแต่คำพูด รวมทั้งการยึดหยุ่นกฎระเบียบเป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้เกิดภาวะสูญญากาศทางการผลิตขึ้นได้ การเติบโตของบริษัทธุรกิจก็ไม่เป็นไปตามคาด ภาคการเงินก็จะไม่ให้เงินกู้ รวมทั้งให้ระบบทางการเงินมีความไม่เสถียร เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดวัฏจักรที่เลวร้ายคงต่อไปเหมือนเดิม นั่นคือ การบริโภคส่วนบุคคลนั้นไม่เพิ่มขึ้น ทำให้อุปสงค์ไม่สามารถเพิ่มขึ้นได้ การลงทุนเพิ่มก็ไม่เกิด การผลิตก็จะลดลง กำไรของบริษัทก็จะเลวร้าย ทำให้ไม่มีการปรับค่าจ้างแรงงาน ส่งผลให้การบริโภคส่วนบุคคลไม่เพิ่มขึ้น ดังนั้นญี่ปุ่นจึงยังไม่สามารถหลุดพ้นจากวัฏจักรเงินฝืดที่เลวร้ายได้

รัฐบาลได้เรียกร้องให้ภาคเอกชนขึ้นค่าจ้างแรงงาน (Base up) เพื่อส่งผลให้เกิดการบริโภคส่วนบุคคลนั้นเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้รับการตอบรับจาก

ภาคธุรกิจมากนัก มีความเห็นที่ต่างกันหลากหลาย ที่มีกำไรดีอยู่แล้ว ก็เห็นด้วยว่า ควรจะขึ้นอย่างน้อย 3% ทันทัน แต่ส่วนใหญ่ โดยเฉพาะสมาพันธ์เศรษฐกิจญี่ปุ่นออกมาให้ความเห็นว่า ควรจะรอสัก 1 ปี เพราะยังไม่ค่อยพร้อม จึงคาดหวังมากไม่ได้สัก อีกด้านหนึ่ง การขึ้นภาษีบริโภคนั้น เดิมมีเป้าหมายว่าจะเพิ่มเป็น 8% จากเดิม 7% ในช่วงต้นปี 2014 แต่ก็มีความเห็นจากภาคธุรกิจ โดยเฉพาะผู้ค้าปลีกที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรง ได้ให้ความเห็นว่า ควรจะเลื่อนไปสัก 3 ปี ควรจะต้องทำให้วัฏจักรทางเศรษฐกิจหลุดพ้นจาก ภาวะเงินฝืดเสียก่อน

นั่นคือภาวะเศรษฐกิจในญี่ปุ่นซึ่งอาจจะยังไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรงนัก มีประเด็นที่เกี่ยวข้องก็คือ ในกลยุทธ์ความเติบโต ซึ่งเป็น Arrow ที่ 3 ซึ่งมีประเด็นหลัก 3 ประเด็นด้วยกันคือ 1. นโยบายการสร้างเป้าหมายตลาดใหม่ 2. แผนการฟื้นฟูอุตสาหกรรมที่มุ่งสร้างความแข็งแกร่งในการแข่งขันให้กับภาคการผลิต และ 3. กลยุทธ์การขยายตัวในต่างประเทศ ได้แก่ การลงทุนในต่างประเทศ และการสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจอย่างมีกลยุทธ์ อย่างไรก็ตาม เหล่านี้ยังเป็นเพียงแผนระยะยาวที่ยังไม่มีอะไรเป็นรูปธรรมมากนัก

